

Jelmez turkálóból, játék hitelbe

Az újvidékiek először tartanak bemutatót a háború óta

Még hulltak a bombák, amikor utoljára beszélgettem az Újvidéki Magyar Színház művészeivel. Azóta elhaggták a fegyverek, lasscskán eltelik a nyár is. S amikor más társulatok még éppen csak megnyitják az évadot, ez a színház máris bemutatót tart. Ebből az alkalomból kerestem meg újra Vicskei Károly igazgatót, akit először is a háború utáni helyzetükről kérdeztem.

– Színházunk nem szenvedett kárt. Bár mindössze néhány száz méternyire vagyunk a hidaktól, de itt pontosan céloztak, megkímélték az épületünket. Mert különben Újvidéken is találtak el olyan utcát, amelyben semmiféle katonai célpont nem volt, zömmel magyarok lakták az ott lévő házakat, amelyek szerencsére jobban ellenálltak a lövedékeknek, mint a törökök otthonai a földrengésnek. Persze ezt a „tévedést” nem verték nagydobra, tudtommal az anyarságban nem is adtak hírt róla.

– A társulattól senki nem sérült meg?

– Csupán egyik művésznőnk lakásának repültek ki az ajtajai, ablakai. Egyébként kompokon, csónakokon közlekedünk a két part között. Deszkákon, pallókon egyensúlyozva lehet beszállni. A társulat Péterváradon lakó tagjai naponta újságolják, ki esett bele a vízbe, ki törte el a bokáját és így tovább. Mindennaposak a balesetek. Ami közvetlenül a színházat érinti, sokkalta szegényesebb a támogatásunk. Inkább várjuk, mint kapjuk a szubvenciókat. Hiszen a pénz a hidak, az iskolák, az olajfinomító újjáépítésére kell.

– Mielőtt a hét végére kitűzött bemutatójukról szólna, tekintsünk vissza a háború alatti működésükre.

– Egyetlen percre sem szüneteltettük a munkát. Távasszal is sorra tartottuk az előadásokat, sőt a premiereket. Május második felében

mutattuk be az *Emigránsokat*, Mrozek drámáját, még abban a hónapban a *Cselédeket*, Genet színművét. Ebben az időben került műsorra a Pilinszky, Faludy, Eörsi és mások műveiből szerkesztett *Halak a hálóban* című költői estünk is. Ha a budapesti vendégszereplésünk el is maradt, amit az ősszel pótolni szeretnénk, a határon túli magyar színházak kisvárdai találkozója már eljuttottunk, majd a temesvári csepűrágó-fesztiválra is. S a nyáron részt vettünk a szegedi szabad színházak találkozásán is.

– Hogyan, és főképp miből tudnak most bemutatót tartani?

– A háború vége óta ez lesz az első premierünk: augusztus 29-től játsszuk a *Hat szerep keres egy szerzót* című Pirandello-színművet. A kellekeket a meglévőkből válogatjuk, a kosztümöket a turkálóból. Kell pár rend fekete ruha is, de az kinek-kinek van otthon is, hiszen mostanában gyakran járunk temetésre. A státusban lévőeknek, köztük a tizennyolc színésznőnek a gázsit eddig még tudtuk fizetni, de aki vendégként működik közre, az hitelbe dolgozik.

A párizsi színtől
követjük a revolúciókat,
a történelmi
változásokat
egészen
a mi úgynevezett
joghurtforradalmunkig.

– Ezt az előadást éppen vendégművész rendezi, a román George Ivascu személyében.

– A harmincas éveiben járó Ivascu a bukaresti színművészeti főiskola tanára és népszerű színész. Miután befejezi itt a rendezését, Németországba várják egy produkcióra. Nemcsak tehetséges, de bátor ember is. Hiszen

őrült helyzetben bocsátkozik velünk művészi kalandba. Pirandello éppen azokat a kérdéseket teszi fel – mi is a színház, a művészet, s a létezésünk értelme? –, amelyekre most választ keresünk. Ugyancsak a valóság és a játék viszonyának gondolatkörében mozog a *Médea tükre*, Végel László színműve, amely egy színésznőről és leányáról szól. A most hozzánk szerződött Antal Szilárd rendezésében mutatjuk be. S a magyar kultuszminisztérium támogatásával decemberben színre kerülhet *Az ember tragédiája* is. Ezt pedig Svoboda Tibor állítja színre, multimédiás eszközökkel. Az előadás a párizsi színnel fog indulni, onnan követjük a revolúciókat, a történelmi változásokat egészen a mi úgynevezett joghurtforradalmunkig. Mert itt mintegy évtizede joghurtal dobáltak meg a politikusokat, a hordósónokokat. Ezzel búcsúznak az ezerkilencszázas évektől, lasscskán az évezredtől is.

– Mind Pirandello műve, mind pedig a Madách Imréné nevesebb szereplőgárdát igényel. Eszerint a nehéz idők ellenére nem csappant meg a társulat?

– Együtt maradtunk, még inkább összekovácsolódtunk a vérzivataros időkben. Tervezzük is a *Pisti a vérzivatarban* bemutatóját is. Örkény István szinte a mi abszurd tragédiánkat írta meg, csak az a különbség, hogy a textus a Budapesten és nem az Újvidéken romba dőlő hidakat idézi fel. De hogy váltszolgaj a kérdésre: még újjak is jöttek a társulatunkhoz. Már azok a színésznővendékek is hozzánk tartoznak, akik a múlt évadban voltak negyedévesek. Bár a háborús események miatt szünetelt a tanítás, a hallgatók minálunk megcsinálták a vizsgamunkáikat, így nem vesztek el egy év. Hamarosan kézhez is kapják a diplomájukat. Konok generáció ez, nem szeret elvándorolni. Nem adjuk fel.

Bogácsi Erzsébet